FIL-PRIM' AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum 13 ta' Novembru 2024

Wara l-mandat ta' sekwestru kawtelatorju numru 932/2024 AB fl-ismijiet:

John Vella (KI 3468G)
vs.
Victor Sant (KI 801254M)

Rikors numru 1003/2024 ta' Victor Sant fis-sensi tal-artikolu 836(1)(d) u (f) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta:

Il-Qorti

1. Rat ir-rikors tas-sekwestrat Victor Sant fejn talab lil din il-Qorti sabiex tħassar il-mandat ta' sekwestru infraskritt in toto jew in parte ai termini tal-artikolu **836(1)(d) u/jew (f) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta** peress li s-sekwestrant kien qiegħed jippretendi danni fl-ammont ta' €60,000 u spejjeż fl-ammont ta' €2,500 meta fi proċeduri penali separati l-istess sekwestrant kien preżenta riċevuta ta' €6761.40 bħala spejjeż sofferti minnu. Inoltre s-sekwestrant jgħid li parti mis-sorte huwa telf ta' qliegħ iżda jonqos milli jispjega dan f'xiex kien jikkonsisti. Dan kien biss eżerċizzju ta' liwi tal-idejn biex ir-rikorrent iċedi l-armi. Ma kienx hemm raġuni għaliex dan il-mandat kellu jibqa' fis-seħħ apparti li kien qiegħed jirreka preġudizzju serju lir-rikorrent. Fiċ-ċirkostanzi r-rikorrent talab ukoll lil din il-Qorti sabiex fis-sensi tal-art 836(8)(b) u jew (d) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta tikkundanna lis-sekwestrant iħalsu l-penali skont il-Liġi.

2. Rat ir-risposta tas-sekwestrant John Vella fejn huwa saħaq illi kien kostrett jipproċedi ġudizjalment kontra s-sekwestrat wara li dan

daħal fil-proprjeta tiegħu , qala u għarraq qsami u radam xogħolijiet li kien għamel is-sekwestrant. Għall-fini tat-talba bażata fuq l-art. 836(1)(d) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta, s-sekwestrant qal li dan l-aġir tas-sekwestrat allura kkaġunalu danni li kienu se jikkonsistu f'survery report, xogħol ta' skavar (€6761.40), xogħol ta' ripristinar b'tindif, ġarr u rimi ta' materjal mitfugħ mis-sekwestrat (€18,200.56), telf ta' somma ulterjuri fuq konvenju li kien daħal fih is-sekwestrant fl-ammont ta' €11,250 kif ukoll in-nuqqas ta' bejgħ kien qiegħed jissarraf f'imgħaxijiet kbar li s-soċjeta li tagħha kien l-uniku azzjonist kellha mal-Lombard Bank li fuq sena kalendarja kien jammonta għal €44,000. B'hekk is-sekwestrant itenni li huwa kien konservattiv fl-istima tiegħu għall-fini tal-ħruġ tal-mandat ta' sekwestru. Apparti minn hekk kwantu għat-talba tas-sekwestrat taħt l-art. 836(1)(f) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta, is-sekwestrant isostni li f'dan il-każ ma kien hemm ebda bidla fiċ-ċirkostanzi li jirrendu l-mandat kawtelatorju jew parti minnu superfluwu jew inġustifikabbli. B'hekk ma kien hemm ebda raġuni plawżibbli għaliex kellu jiġi kundannat għall-ħlas tal-penali.

Ikkunsidrat

It-talba tar-rikorrenti għat-tneħħija tal-mandat ta' sekwestru bażata fuq l-artikolu 836(1)(d) u/jew (f) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

3. Taħt l-artikolu 836(1)(d)(f) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta, irid jiġi mistħarreġ jekk is-sekwestrant ikollux,

   - prima facie, fumus iuris – jedd mal-ewwel daqqa t'għajn - biex ikun jista' jikkawtela l-pretensjonijiet tiegħu;[1]
   - jew jekk jintwera li fiċ-ċirkostanzi ma jkunx raġonevoli li l-att kawtelatorju jinżamm fis-seħħ kollu jew parti minnu jew li dan l-att jew parti minnu mhuwiex aktar meħtieġ jew ġustifikabbli.

4. Biex il-Qorti tasal għall-konklużjoni tagħha allura jekk mandat kawtelatorju għandux jiġi mħassar taħt dan l-artikolu 836(1)(d) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta hija trid tistħarreġ jekk u safejn il-kawżali tal-mandat kawtelatorju tkun tista' tintrabat mal-kreditu li jkun qiegħed jiġi pretiż u msemmi fl-istess mandat. Huwa għalhekk li l-Qorti trid tistħarreġ jekk mal-ewwel daqqa t'għajn ikunx jirriżulta li r-rikorrent ikollu bażi għall-pretensjoni tiegħu u f'każ li l-Qorti ssib li

[1] Ara **Casino-For-Me Limited vs. Chartwell Games (Malta) Limited**, deċiż minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar il- 5 ta' Settembru 2008.

hemm din il-bażi imbagħad tgħaddi biex tistħarreġ jekk ir-rikorrent ikunx wasal li juri, dejjem mal-ewwel daqqa t'għajn, li l-pretensjoni pekunjarja msemmija minnu tkun taqbel mal-ammont maħluf fuq il-mandat.[2]

5. Mandat kawtelatorju jinħareġ taħt ir-responsabbilita' tar-rikorrent. Għalkemm dawn il-Qrati ma jesiġux formaliżmi esaġerati f'dak l-istadju, mill-banda l-oħra ma jfissirx li dawn il-mandati jistgħu jsiru b'leġġerezza, b'non kuranza jew bi traskuraġni. Wisq anqas għandhom isiru b'abbuż, b'mod frivolu jew vessatorju, b'intenzjoni qarrieqa, jew b'finalita' ta' liwi tal-idejn (*arms twisting*) kontra dawk li jkunu ġew maħruġa.

6. F'dan il-każ, il-bażi ta' parti mill-argumenti miġjuba mir-rikorrent sekwestrat hija msejsa fuq il-ħtieġa li din il-Qorti tistħarreġ il-meritu tal-vertenza bejn il-partijiet. B'hekk din il-Qorti trid toqgħod attenta li ma tiġix f'sitwazzjoni li bid-deċiżjoni tagħha tinvesti l-meritu jew parti minnu intempestivament.

7. Jingħad biss f'dan l-istadju li mill-analiżi li din il-Qorti għamlet fuq bażi *prima faciae* dan il-mandat ta' sekwestru kien prima faciae parzjalment ġustifikat. Filwaqt li nħareġ fuq is-saħħa u l-ġurament tar-rikorrent – li huwa preżunt li jkun maħruġ in buona fede - ir-rikorrent eżebixxa dokumenti li juru, skontu, l-bażi tal-pretensjoni tiegħu, din il-Qorti ma tqisx li tali bażi hija kompletament ġustifikata f'dan l-istadju. B'hekk il-mandat ta' sekwestru sejjer jiġi ridott fil-portata tiegħu.

8. S'issa ma ġiex muri li kien hemm xi bdil fiċ-ċirkostanzi li minħabba fihom jitqies li ma kienx raġonevoli li dan il-mandat jibqa' fis-seħħ, jew li ma kienx meħtieġ jew mhux ġustifikabbli.

9. Konsegwentement tqis li f'dan l-istadju hemm raġunijiet fil-fatt u fid-dritt li jwasluha tikkonkludi li l-mandat ta' sekwestru de quo għandu jinbidel billi jiġi ridott sal-ammont ta' ħamsa u għoxrin elf euro (€25,000).

[2] Ara **Avv J.J. Vella noe vs. Eden Irish Aircraft Leasing MSN 204 Limited** deċiż minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar il-5 ta' Diċembru 2012.

Talba għal imposizzjoni tal-penali u danni fis-sensi tal-artikolu 836(8)(b)(d) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

10. Din il-proċedura t'imposizzjoni ta' penali ġiet ritenuta bħala kwistjoni t'ordni pubbliku. Biex din il-penali tkun tista' tiġi imposta, huwa biżżejjed li r-rikorrent jipprova li tkun seħħet xi waħda minn dawn iċ-ċirkostanzi msemmija fis-sub-artikolu 8 fejn dawn ir-raġunijiet ma humiex kumulattivi iżda alternattivi għal xulxin. Il-penali, isimhom magħhom, huma forma ta' "poena", sanzjoni, imposti mill-Liġi fil-każijiet fejn tkun ġiet pruvata almenu waħda minn dawk iċ-ċirkostanzi msemmija fil-paragrafi (a) sa (d) imsemmija tas-sub-artikolu 8. Peress li jagħtu lok għal penali, dawn iċ-ċirkostanzi huma eżawrjenti u ma jgħoddx li jiżdiedu raġunijiet oħra magħhom.

11. Dawn il-penali jsibu l-bażi u r-raġuni tagħhom fuq in-neċessita li tiġi mħarsa s-serjeta li trid il-Liġi fit-tħaddim tal-istitut tal-mandati kawtelatorji. Dan l-istitut jaf ikollu u jħalli effetti serji immens fuq il-ħajja, saħħa, integrita jew disponibilita patrimonjali tal-persuna milquta mill-ħruġ tal-mandat. Għalhekk daqskemm il-Liġi tippermetti l-użu leġittimu, xieraq u in buona fede ta' dawn il-mandati biex persuna tikkawtela l-jeddijiet tagħha meta u fejn jixraq, daqstant ieħor l-istess Liġi tħares bl-ikrah lejn min juża dawn il-miżuri għal skopijiet ħżiena, b'qerq jew b'animu ħażin. Dan għaliex il-Liġi ma tridx min jabbuża mill-proċess ġudizzjarju; u min jazzarda jagħmel dan imbagħad irid iwieġeb għal għemilu billi jeħel is-sanzjoni imsemmija fil-Liġi.[3]

12. B'hekk meta persuna tiġi biex toħroġ mandat kawtelatorju trid, inter alia, tqis:

(a) li jkollha pretensjoni x'tikkawtela li tkun vera, leġittima u dimostrabbli;
(b) li jkollha l-ħtieġa li tirrikorri għall-ħruġ ta' mandati kawtelatorji biex tikkawtela dik il-pretensjoni;
(c) li jkollha ġustifikazzjoni fil-ħruġ ta' dak il-mandat;
(d) li – salv f'każijiet urġenti - il-ħruġ ta' dak il-mandat kawtelatorju ma jkunx sar ħin qabel il-waqt jew mingħajr ma l-intimat ikun ġie msejjaħ biex jagħmel tajjeb għall-pretensjoni tar-rikorrent;

[3] Ara **John Zarb vs. Port Cottonera Limited** deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar it-18 ta' Settembru 2002.

(e) li salv f'każijiet urġenti u f'każ ta' dejn mhux likwidu, li tkun talbet lill-intimat jipprovdi sigurtà biżżejjed biex jagħmel tajjeb għall-pretensjoni tar-rikorrent;

(f) in-nuqqas ta' raġonevolezza tal-ħruġ ta' dak il-mandat meta l-intimat ikun magħruf sew li ma jkollux problemi ta' likwidita' u fejn ma jkunx hemm raġuni li dik il-persuna tiddubita mill-likwidita tal-intimat u l-kapaċita tiegħu li jħallas u jagħmel tajjeb għall-pretensjonijiet tagħha;

(g) li t-talba għall-ħruġ tal-mandat kawtelatorju tkun saret in buona fede u ma tkunx saret b'malizzja jew inkella tkun frivola jew vessatorja; u

(h) li tkun segwiet it-talba għall-ħruġ tal-mandat bil-proċedura ġudizzjarja għall-aċċertament tal-jeddijiet pretiżi minnha li jkunu jaqblu u jsegwu mal-kawżali indikati fir-rikors għall-ħruġ tal-mandat kawtelatorju fiż-żmien stabbilit mill-Liġi.

13. Fil-każ li persuna tottjeni l-ħruġ ta' mandat kawtelatorju bi ksur ta' xi wieħed minn dawn ir-raġunijiet imsemmija fil-Liġi, il-persuna li kontra tagħha jkun inħareġ dak il-mandat għandha r-rimedju mogħti lilha mill-Liġi mhux biss li titlob it-tħassir tal-mandat kollu kemm hu jew parti minnu fis-sensi tal-artikolu 836(1) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta; iżda saħansitra li titlob lil Qorti biex twaħħal lil min ikun ħareġ dak il-mandat kawtelatorju dik il-penali msemmija fil-Liġi.[4] Allura f'dak il-każ, dik il-persuna imbagħad tkun qegħda tesponi lilha nnifisha għall-possibilita li tiġi sanzjonata mill-Qorti billi tiġi kundannata tħallas il-penali li ssemmi l-Liġi f'dan l-artikolu 836(8)(a) sa (d) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.[5]

14. Aktar minn hekk il-Liġi tipprevedi wkoll il-possibilita li persuna li fuq it-talba tagħha jkun inħareġ mandat kawtelatorju tista' tiġi ritenuta wkoll passibbli għad-danni mill-persuna li kontriha jkun sar dak l-att. Dawn id-danni jitqiesu bħala li huma dawk li dik il-persuna setgħet ġarrbet bil-ħruġ tal-mandat. F'dawn il-"kawżi", il-Qorti għandha tara u tuża l-iskritturi tal-proċedimenti tal-att kawtelatorju u ta' kull proċediment ieħor li joħroġ jew jitnissel minnu bħala prova ammissibbli għall-finijiet ta' din l-azzjoni.

15. F'dan il-każ, il-Qorti wara li qieset ukoll is-suespost:

[4] U dan oltre dak previst mill-artikolu 836(9) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta iżda li f'dan il-każ il-Qorti mhix se tiddelunga wisq fuqu in kwantu ma kienx hemm talba appożita għal dann wkoll taħt dan is-subartikolu.

[5] Ara **Cole Foods Ltd. vs. Euro Imports Ltd** deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar it-13 ta' Marzu 2003 u **Farrugia vs. C&F Building Contracters Ltd.** deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta nhar l-14 ta' Awissu 2014.

i. ma tqisx li l-ħruġ tal-mandat ta’ sekwestru kien imur kontra xi formalita rikjesta mill-Liġi, fuori termine, jew li kien ħażin, abbużiv jew illegali.

ii. L-anqas ma jista’ jingħad li kien frivolu jew vessatorju jew li inħareġ b’malizja biex issir pressjoni mhux xierqa fuq ir-rikorrenti sekwestrati.

iii. L-anqas ma, f’dan l-istadju, għandha raġunijiet biex timponi penali jew danni kontra l-intimat sekwestrant minħabba l-ħruġ tal-mandat ta’ sekwestru de quo.

16. Konsegwentement f’dan il-każ ma tqisx li hemm l-estremi meħtieġa, f’dan l-istadju, li tqis lill-intimat sekwestrant bħala suġġettibbli għall-penali jew għad-danni skont il-Liġi.

KONKLUZJONI

Għall-motivi premessi, din il-Qorti qegħda filwaqt li tiċħad it-talba safejn bażata fuq l-artikolu 836(1)(f) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta’ Malta, tilqa' t-talba tar-rikorrenti in parte billi in bażi għall-artikolu 836(1)(d) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta’ Malta tordna li l-mandat ta’ sekwestru kawtelatorju (numru 932/2024 AD) u l-effetti tiegħu għandhom jinżammu fis-seħħ biss u limitatament sal-ammont ta’ €25,000 filwaqt li l-istess mandat ta’ sekwestru u l-effetti tiegħu għandhom jistqiesu revokati fir-rigward ta’ kwalunkwe somma l-fuq minn din.

Bl-ispejjeż ta’ din il-proċedura jinqasmu nofs b’nofs bejn il-kontendenti.

Ft/Aaron M. Bugeja
Imħallef

Christianne Borg
Deputat Reġistratur